

Handläggare
Amanda Baumgartner
08-508 26 354**Till**
Trafiknämnden
2018-08-30

Godstrafikplan. Beslut om antagande

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden godkänner återrapporteringen av remissen av Förslag till Handlingsplan för godstrafik i Stockholms stad.
2. Trafiknämnden beslutar att anta *Godstrafikplan* och hemställer till kommunfullmäktige att godkänna nämndens beslut.

Jonas Eliasson
FörvaltningschefMattias Lundberg
AvdelningschefMikael Ranhagen
Enhetschef

Sammanfattning

Stadens strategiska arbete med godstrafik har sedan 2014 skett inom *En strategisk inriktning för bättre leveranstrafik 2014-2017*. Med Stockholms snabba tillväxt ökar utmaningarna att säkerställa framkomlighet och hållbar utveckling för godstransporterna i staden. Kontoret har därför tagit fram en *Godstrafikplan* med tillhörande handlingsplan för perioden 2018-2022. Godstrafikplanen innehåller tre planeringsinriktningar som visar vad staden strävar mot och den ska vara vägledande i de aktiviteter som genomförs i handlingsplanen. Handlingsplanen är i sin tur organiserad i sex tematiska områden där ett antal konkreta aktiviteter listas, varav flera redan pågår. Arbetet med de olika områdena sker parallellt och löpande i nära dialog med andra aktörer.

Trafikkontoret
TrafikplaneringFleminggatan 4
Box 8311
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 26 354
Växel 08-508 27 200
amanda.baumgartner@stockholm.se
trafikkontoret@stockholm.se
Org nr 212000-0142
stockholm.se

Godstrafikplanen remitterades till 234 remissinstanser inklusive flera av stadens förvaltningskontor och bolag, samtliga kommuner i Stockholms län, berörda myndigheter och intresseorganisationer, samverkansorgan och delar av näringslivet. Som en del av remissprocessen anordnade kontoret den 6 mars 2018 en extern remisskonferens där aktörer bjöds in för att få en presentation av förslaget, men också för att ges möjlighet att bidra med synpunkter. Godstrafikplanen har bearbetats utifrån remissvar och de synpunkter som kommit fram vid förankring med organisationer från såväl offentlig som privat sektor.

Bakgrund

Stockholms stads trafikstrategi, Framkomlighetsstrategin, styr planering av stadens vägar, gator och offentliga rum med målet att förverkliga Vision 2040. Framkomlighetsstrategin konkretiseras i ett antal inriktningsplaner, bland annat för kollektivtrafikens stomnät, cykel, gång, parkering och trafiksäkerhet. *Godstrafikplan*, som är en fortsättning på *En strategisk inriktning för bättre leveranstrafik 2014-2017*, är en av dessa planer och har till uppgift att ta fram inriktningar och aktiviteter som bidrar till att uppfylla Framkomlighetsstrategins mål.

När Stockholm växer blir det allt viktigare med välfungerande och effektiva godstransporter eftersom de förser staden med varor och tjänster samt säkerställer att avfall och återvinningsmaterial transporteras bort.

Godstrafikplanen syftar till att samordna och samlat presentera stadens godsrelaterade arbete och peka ut riktningen framåt. Godstrafikplanens handlingsplan täcker perioden 2018-2022 och tar vid där den tidigare inriktningen slutar, men intar ett bredare och mer trafikslagsövergripande perspektiv på regionens godsflöden. Stockholms stad har begränsad rådighet över godstrafikens utveckling varför breda samarbeten mellan offentliga och privata aktörer kommer att vara nödvändigt för en hållbar utveckling. Med godstrafikplanen vill staden tydligt kommunicera sitt perspektiv på dessa frågor och skapa rätt förväntningar hos branschens aktörer.

Godstrafikplanen bygger på erfarenheter från och uppföljning av *En strategisk inriktning för bättre leveranstrafik 2014-2017*. Bland annat genomfördes en resultatkonferens år 2016 som syftade till att följa upp arbetet med inriktningen. Ett 80-tal organisationer deltog och lämnade förslag på vad Stockholms stad borde fokusera på de kommande åren. Dessa förslag har beaktats i arbetet med den nya Godstrafikplanen.

Ärendets beredning

I februari 2018 beslöt trafiknämnden att skicka ut *Förslag till handlingsplan för godstrafik i Stockholms stad* på remiss. Planen remitterades till 234 remissinstanser under perioden 6 mars till 6 maj och totalt har kontoret fått in 51 officiella remissvar. Som en del av remissprocessen anordnade kontoret den 6 mars en remisskonferens där 70 personer deltog. Konferensen hade en god spridning av deltagare med representation från såväl åkerier, varuägare, transportörer, fastighetsägare, akademi, konsulter, kommuner, övriga intresseorganisationer och från stadens olika tekniska förvaltningar. En redovisning av inkomna remissvar samt kontorets svar på dessa framgår av bilaga 2. En sammanställning av remisskonferensen framgår av bilaga 3.

Remissinstanserna är överlag positiva till remissen och tycker det är bra att staden tar en samlad ansats till att möta godstransporternas framtida behov och krav. Några återkommande synpunkter handlar om att planen behöver en mer utförlig beskrivning av rådande trender som påverkar godstrafiken och behovet av regional samverkan. Några aktörer efterfrågar även att staden tydligare tar ställning kring godstransporter på järnväg. Utifrån synpunkterna har den uppdaterade Godstrafikplanen nu fått en bredare framtoning.

Remissversionens mål har omformulerats något och döpts om till planeringsinriktningar för att tydligare kommunicera att det inte rör sig om mätbara mål. Handlingsplanens 10 aktiviteter har i slutversionen grupperats om till sex tematiska områden och kompletterats med utförligare beskrivningar men övergripande syfte och inriktning är densamma.

Trafikkontorets synpunkter

Stockholms stad utgör centrum i en tillväxtregion och är samtidigt landets största konsumentmarknad. Regionens infrastruktur byggs ut men befolkningsökningen kommer ändå att innebära ett ökat tryck på den infrastrukturen. Situationen ställs på sin spets i innerstaden där framtidens väginfrastruktur kommer att vara i stort densamma som idag. Nödvändiga transporter måste komma fram samtidigt som godstrafiken måste minska sin påverkan på miljö och klimat

Om utvecklingen fortsätter utan att åtgärder vidtas finns det risk för att stadens offentliga rum blir mindre attraktiva att vistas i samtidigt som näringslivet påverkas negativt. Därför är det viktigt att våga ifrågasätta invanda synsätt och hitta lösningar som skapar

tillgänglighet och förutsägbarhet för godstransporter med minskad negativ påverkan på miljön och den attraktiva stadsmiljön.

Detta ställer krav på nytänkande och innovation i utvecklingen av nya lösningar för godstrafiken. Godstrafikplanen kommer inte att skapa en problemfri situation, men med planen som utgångspunkt hoppas trafikkontoret på att tillsammans med andra aktörer hitta lösningar som kan bidra till en mer attraktiv stad.

Aktiviteterna i handlingsplanen kan även bidra till en bättre situation för oskyddade trafikanter och i synnerhet barn. Det kan till exempel handla om att flytta över leveranser till skolor till tider då eleverna inte är där, eller att ställa krav på geofencing på fordon som passerar skolor eller parker.

Förhoppningen är att åtgärderna också ska leda till ett mer utvecklat systemperspektiv som sträcker sig utanför stadens gränser och bidrar till ett förbättringsarbete för godstransporterna både lokalt, regionalt och nationellt.

Planeringsinriktningar

Godstransporternas utveckling beror på ett stort antal olika aktörer och faktorer. För att undvika att resurser upptas av komplicerade uppföljningar har mätbara mål undvikits och istället används tre planeringsinriktningar som visar vad staden strävar mot.

- **Tillgänglighet och förutsägbarhet för godstransporterna ska öka**
- **Godstransporternas negativa påverkan på miljön och stadens attraktivitet ska minska**
- **Godstransporterna ska utvecklas genom nära samverkan mellan staden och andra aktörer**

Handlingsplan 2018-2022

Handlingsplanen är organiserad i sex tematiska områden och dessa redogörs för nedan. Inom varje område ryms ett flertal konkreta aktiviteter varav flertalet redan pågår. Listan på aktiviteter är inte uttömmande utan fler kommer att tillkomma under handlingsplanens genomförandetid. Syftet med detta är att vara anpassningsbar inför en föränderlig omvärld där fokus snabbt skiftar.

- **Styrmedel**
 - Genomföra fler testprojekt med tung trafik nattetid med fokus på ökad kunskap om bullerproblematiken, bland annat inom EU-projektet Eccentric.

- Utforma och implementera nytt regelverk för tung trafik nattetid
- Löpande översyn och utvärdering av godsrelaterade regleringar, t.ex. lastplatser och fordonsbegränsningar.
- **Godstrafikkompetens**
 - Höja kunskapsnivån och medvetenheten om godstrafik inom de tekniska förvaltningarna
 - Utveckla nya metoder för godstrafikmätningar för bättre kunskap om godstrafikens omfattning och utveckling.
- **Strategisk markanvändning**
 - Värna och utveckla stadens renodlade verksamhetsområden
 - Strategi för framtida lokalisering av drivmedelsstationer
 - Verka för bevarande av de kajer som är av störst vikt för godstransporter
 - Masshanteringsplan för staden inklusive utvecklade former för ökad styrning av bygglogistik i stadens projekt
- **Yteffektiv citylogistik**
 - Vidareutveckla samarbetet #ÄLSKADESTAD
 - Verka för ökad användning av lätta elfordon för sista kilometern-transporter
- **Gods på järnväg och vatten**
 - Genomföra ett pilotprojekt med sjötransport av bergmaterial i urban miljö
 - Genomföra ett pilotprojekt med styckegods där lokal sjöfart ingår
 - Verka för ökad användning av gods på järnväg till regionen
- **Innovationer och ny teknik**
 - Medverka i framtagandet av en handlingsplan för utveckling av geofencing fram till 2030 inom Trafikverkets regeringsuppdrag
 - Utredning av bättre framkomlighet för godstrafik på in- och kringfartsleder

Ekonomi

Kostnaden för arbetet med godstrafikplanen ligger framförallt i personalkostnader och konsultutredningar. Utöver den interna budgeten har flera olika pågående projekt extern finansiering från såväl EU som nationella finansiärer.

Jämställdhetsanalys

En viktig del av Godstrafikplanen är att förbättra arbetsmiljön för de som transporterar gods. I detta fall är det övervägande män som gynnas. Hela 94 procent av de svenska lastbilsförarna, 90 procent av fartygsbefälen och 60 procent av lokförarna är män. Lager och terminalpersonal motsvaras av 78 procent män. Det är också en övervägande del av yrkestrafiken som utförs av män t.ex. hantverkare, snickare, VVS-leverantörer och elektriker.

Ett mer pålitligt transportsystem gynnar alla konsumenter oavsett kön. Alla medborgare gynnas av att leveranser når fram till slutkund och att avfall hämtas inom utsatt tid.

Åtgärder för att höja trafiksäkerheten och åtgärder som bedöms trygghetsskapande anses vara särskilt positiva ur ett jämställdhetsperspektiv, men gynnar generellt alla grupper. Flera av Godstrafikplanens aktiviteter syftar direkt till att förbättra trafiksäkerheten. Andra aktiviteter kan indirekt bidra till lägre hastigheter, mindre trängsel samt en mindre bullerstörd stad.

Den största vinsten med att genomföra planens aktiviteter är att de bidrar till ett mer pålitligt transportsystem och attraktivare offentliga rum för alla. Trafikkontorets bedömning är att alla grupper i samhället gynnas av detta.

Trafikkontorets förslag

Trafikkontoret föreslår att trafiknämnden godkänner återrapporteringen av remissen av *Förslag till Handlingsplan för Godstrafik i Stockholms stad*. Kontoret föreslår att nämnden beslutar att anta *Godstrafikplan* och hemställer till kommunfullmäktige att godkänna nämndens beslut.

Slut

Bilagor

1. Godstrafikplan
2. Redovisning av remissvar – Godstrafikplan
3. Sammanställning av remisskonferens 2018-03-06